Ulkoasiainvaliokunta

Asia: VNS 1/2016 vp Valtioneuvoston selonteko: Suomen kehityspolitiikka

Suomen UN Womenin lausunto

Suomen UN Women ry kiittää mahdollisuudesta olla kuultavana valtioneuvoston Suomen kehityspoliittiseen selontekoon liittyen. Asiantuntemuksemme mukaisesti keskitymme lausunnossamme erityisesti sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistamiseen sekä YK:n rooliin kestävässä kehityksessä ja Suomen kehityspolitiikassa.

Kehitysyhteistyön suurimmat leikkaukset kohdistuvat monenväliseen yhteistyöhön ja sen sisällä erityisesti YK-järjestöjen tukeen, johon kokonaisuudessaan kohdistuu jopa 70 % leikkaus. YK:n rooli on nykyisessä kansainvälisessä tilanteessa entistä tärkeämpi, eikä sen tekemää työtä voida korvata esimerkiksi kahdenvälisellä kehitysyhteistyöllä tai yritysyhteistyöllä. Nyt jos koskaan korostuu se, miten tärkeää ennaltaehkäisevä, pitkäjänteinen ja johdonmukainen kehityspolitiikka ja kehitysyhteistyö on – myös ulko- ja turvallisuuspolitiikan näkökulmasta. Kehitys vahvistaa turvallisuutta: globaali köyhyyden vähentäminen ja kestävän kehityksen edistäminen ovat parhaita tapoja vaikuttaa kriisien, pakolaisuuden ja terrorismin taustalla oleviin syihin. Tässä työssä tarvitsemme vahvaa YK:ta. Siksi YK-järjestöihin kohdistettujen leikkausten suuruus on kohtuuton ja vahingollinen, eivätkä leikkaukset ole linjassa kehityspoliittisen selonteon päämäärän *Suomi vahvistaa kansainvälisten toimijoiden työtä* kanssa.

Painopistealueet I ja III

Sukupuolten tasa-arvon saavuttaminen on yksi tärkeimmistä kestävän kehityksen globaalin toimintaohjelman (Agenda 2030) päämääristä ja sen kokonaisvaltainen huomioiminen on edellytys myös muiden tavoitteiden toteutumiselle. Vaikka sukupuolten tasa-arvo ja naisten ja tyttöjen oikeuksien ja aseman vahvistaminen onkin nostettu Suomen kehityspolitiikan tärkeimmäksi painopistealueeksi, olisi tämän linkityksen hyvä näkyä vielä vahvemmin kehityspoliittisessa selonteossa.

Suomen UN Women ry,
Finlands UN Women rf
National Committee for
UN Women in Finland

Työpajankatu 10 A, 4. krs
00580 Helsinki
FINLAND

Puh./Tel. +358-(0)9-6940 944
Nordea FI43 1270 3000 0182 88
toimisto@unwomen.fi
www.unwomen.fi

Y-tunnus 0490231-9

Yhteiskuntien demokraattisuuden ja toimintakyvyn vahvistamisen keinovalikoiman osalta kehityspoliittinen selonteko ei huomioi erikseen naisiin ja tyttöihin kohdistuvaa syrjintää, vaikka se hidastaa keskeisellä tavalla niin demokratian kuin kehitysmaiden perus- ja korkeakoulutuksen vahvistamista. Kansalaisten yhdenvertaisten vaikutusmahdollisuuksien edistämiseksi on puututtava niihin esteisiin, jotka estävät naisten poliittisen osallistumisen ja edistettävä väliaikaisten kiintiöjärjestelmien käyttöönottamista päätöksentekoelimissä. Niin perus- kuin ammatillisen ja korkeakoulutuksen vahvistamisessa on kiinnitettävä huomiota tyttöjen ja naisten koulunkäynnin edistämiseen erityisesti ensimmäisen asteen jälkeisessä koulutuksessa, jossa sukupuolten välinen kuilu on edelleen merkittävä.

Painopistealueet II ja IV

Kehityspoliittisen selonteon mukaan Suomi tukee paikallista yksityissektoria ja sen kansainvälisiä yhteistyötahoja, jotta ne parantaisivat naisten mahdollisuuksia työllistyä, toimia yrittäjinä, omistaa ja osallistua talouselämään. Nämä ovat tärkeitä toimenpiteitä, mutta naisten työllisyyteen ja työhön liittyvät ongelmat ovat vahvasti rakenteellisia kysymyksiä, joita ei voida ratkaista pelkästään investointien ja kumppanuuksien lisäämisellä ja innovaatioita hyödyntämällä, jos samalla ei puututa naisia syrjiviin rakenteisiin ja käytäntöihin.

Jotta naisten oikeus ihmisarvoiseen työhön, vertailukelpoiseen palkkaan, turvallisiin työolosuhteisiin ja riittävään eläkkeeseen toteutuisivat, tulisi Suomen kehityspolitiikan edistää muutoksia myös talouden rakenteisiin ja talouspoliittiseen päätöksentekoon. UN Women on esittänyt[1] vaihtoehtoista talousagendaa, jolla voidaan taata naisten tasa-arvoinen oikeus tuotantoresursseihin ja sosiaaliturvaan ja joka takaa naisille riittävän toimeentulon sekä arvostuksen naisten tekemälle työlle.

Sukupuolinäkökulma tulisi sisällyttää vahvasti myös ilmasto- ja energiaratkaisuihin. Kotitalouksien pääasiallisina energiavastuullisina naisilla voisi olla erityisen merkittävä rooli kestävän, nykyaikaisen energian käytön laajentamisessa.

[1] *Progress of the World's Women 2015-2016: Transforming Economies, Realizing Rights*

UN WOMEN NATIONAL COMMITTEE FINLAND
United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women

Kehityspoliittisen selonteon mukaan Suomi huolehtii siitä, että sukupuolten tasa-arvo otetaan huomioon kaikessa kehityspolitiikassa. Selonteko linjaa myös, että Suomi huolehtii naisten osallistumisesta sekä naisten suojelun ja oikeuksien toteutumisesta konfliktimaissa ja niiden ratkaisussa kansainvälisten sopimusten ja YK:n päätösten, kuten päätöslauselma 1325 mukaisesti. Kirjaukset ovat hyviä linjauksenomaisella tasolla, mutta jättävät avoimeksi sen, miten ja millaisten toimenpiteiden avulla näistä huolehditaan. Konkreettisten tavoitteiden ja toimenpiteiden puute on yleisemminkin koko kehityspoliittisen linjauksen/selonteon heikkous.

Epäselväksi jää myös se, miten painopiste näkyy rahoituksen kohdentamisessa erityisesti kahdenvälisen yhteistyön ja ohjelmien/hankkeiden osalta. Monenkeskisen yhteistyön osalta painopistealueen korostaminen näkyy hieman selkeämmin linjauksena, jonka mukaan ”tukea keskitetään erityisesti niihin toimijoihin, jotka parhaiten edistävät Suomen kehityspolitiikan painopisteitä”. YK-järjestöjen osalta pääkumppaneita ovat YK:n tasa-arvojärjestö UN Women, YK:n lastenrahasto UNICEF ja YK:n väestörahasto UNFPA.

Suomen UN Women pitää tärkeänä sitä, että tukea kohdennetaan nimenomaisesti painopistealueiden mukaisesti, mutta valitettavana seikkana sitä, että näidenkin järjestöjen tukeen kohdistuu mittavat leikkaukset. Näillä toimenpiteillä on negatiivinen vaikutus tavoitteen *naisten ja tyttöjen oikeudet ja asema ovat vahvistuneet* saavuttamiseen.

Helsingissä 1.3.2016

Elina Multanen
Toiminnanjohtaja
Suomen UN Women ry

Suomen UN Women ry,
Finlands UN Women rf
National Committee for
UN Women in Finland

Työpajankatu 10 A, 4. krs
00580 Helsinki
FINLAND

Puh./Tel. +358-(0)9-6940 944
Nordea FI43 1270 3000 0182 88
toimisto@unwomen.fi
www.unwomen.fi

Y-tunnus 0490231-9